

Risk & Compliance Jaarcongres
Donderdag **1 juni 2017**

Landgoed Groot Kievitsdal, Baarn

Thema:
Bestrijding Financial Economic Crime

www.riskcompliancejaarcongres.nl

RISK & COMPLIANCE

2017

J A A R C O N G R E S

De compliance monitor

Een noodzakelijke toevoeging aan het Nederlands strafrecht?

Ingeborg Braam



Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Compliance monitor in de VS
3. Handhavingsmogelijkheden OM
4. De Nederlandse handhavingspraktijk
5. Aanbevelingen
6. Implicaties voor ondernemingen

Inleiding

Wat is een compliance monitor?

- Onafhankelijk
- Toezien op naleving van schikkingsvoorwaarden en relevant recht
- *Root-cause-analysis*
- Aanbevelingen

→ Zeer ingrijpende maatregel



Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum (2008)

“A monitor's primary responsibility is to assess and monitor a corporation's compliance with the terms of the agreement specifically designed to address and reduce the risk of recurrence of the corporation's misconduct, and not to further punitive goals.”



Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principles

1. Selectie

- *Highly qualified*
- Schijn van belangenverstrengeling voorkomen
- Geen vaste procedure
 - Olympus-zaak
- Vriendjespolitiek?

2. Onafhankelijkheid

- Van DOJ en van onderneming
- Continue en open dialoog bevorderen



Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principles

3. Hoofdtak van de monitor

“A monitor's primary responsibility should be to assess and monitor a corporation's compliance with those terms of the agreement that are specifically designed to address and reduce the risk of recurrence of the corporation's misconduct, including, in most cases, evaluating (and where appropriate proposing) internal controls and corporate ethics and compliance programs.”

- Evalueren intern compliance programma
- Doen van aanbevelingen
- *Catch-all-clausule: de monitor heeft de bevoegdheid om "(...) alle stappen te nemen die noodzakelijk zijn voor het vervullen van zijn Mandaat."*

→ De onderneming heeft ook zelfstandige verplichtingen

Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principles

4. Reikwijdte van het monitorschap

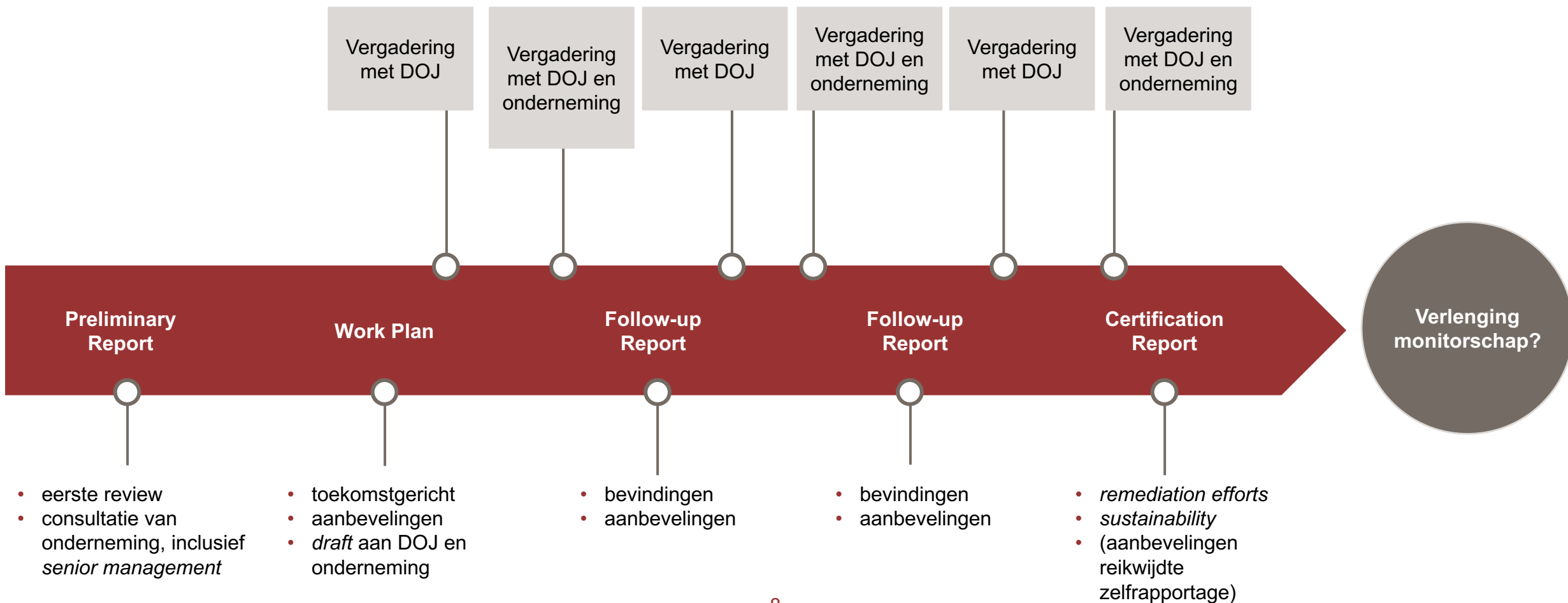
- In beginsel toekomstgericht, maar...
- Diebold-zaak:

“The Monitor’s work plan for the initial review shall include such steps as are reasonably necessary to conduct an effective initial review in accordance with the Mandate, including by developing an understanding, to the extent the Monitor deems appropriate, of the facts and circumstances surrounding any violations that may have occurred before the date of the Agreement. ”



Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principes

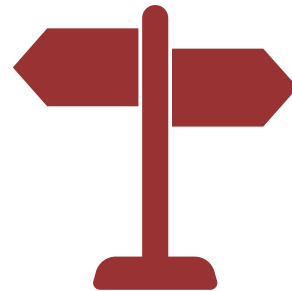
5. Communicatie



Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principles

6. Aanbevelingen monitor

“The Company shall adopt all Recommendations contained in each report submitted by the Monitor, unless the Company objects to the Recommendation and the Office agrees that adoption of the Recommendation should not be required.”



Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principles

7. Rapporteren van misstanden

8. Duur van de N/DPA

- Wijdverspreide misstanden?
- Betrokkenheid *senior management*
- Bedrijfscultuur
- Noodzakelijke herstelmaatregelen

9. Verlenging N/DPA

- Zijn alle voorwaarden tijdig vervuld?

Compliance monitor in de VS - Morford Memorandum: 9 principles

10. Rol van de DOJ bij geschillenbeslechting

- Vgl. de praktijk bij *principle 6*



Handhavingsmogelijkheden OM

- Transactie, strafbeschikking, voorwaardelijk sepot
- Artikel 74 Sr: limitatieve lijst bijzondere voorwaarden
- “Andere aanwijzingen/voorwaarden, het gedrag van de verdachte/veroordeelde betreffende”
 - De compliance monitor als reclassering voor rechtspersonen?
 - Mogelijk in strijd met het beginsel van rechtszekerheid



De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2011: geen aandacht voor compliance
- 2012: nog steeds geen aandacht voor compliance. Of toch?
 - Schikking Ballast Nedam
 - Interview Sylvie Bleker-van Eyk



Bron: Executive Finance

“Voor het publiek voelt het alsof de boze jongens er met een boete van afkomen. Maar bij een schikking gebeurt er veel meer dan dat. Het OM kan daar een waslijst aan vereisten aan koppelen. Het is een veel effectiever middel om een bedrijf te dwingen weer goed en eerlijk te worden. Bijvoorbeeld door te eisen dat ze iemand als ik in dienst nemen.”

Bron: NRC

De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2012: compliance monitor vs. CCRO

CCRO	Compliance monitor
Naleving compliance afspraken schikking	Naleving compliance afspraken
Compliance professional	Oud-officieren, -toezichthouders en rechters
In dienst van onderneming	Onafhankelijk
Interne rapportage?	Interne en externe rapportage
Strikt genomen geen onderdeel van de strafrechterketen	Onderdeel van de strafrechterketen

De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2013: steeds meer aandacht voor compliance
 - Uniteld Card Services Ireland Limited
 - GDF Suez Energie Nederland N.V.
 - Rabobank (Libor-fraude)
 - KPMG Accountants N.V.

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM



De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2014: SBM Offshore N.V.
 - Sterke nadruk om compliance in persbericht
 - Aanstelling *Chief Governance & Compliance Officer*
 - Op initiatief van SBM Offshore (?)



“Het verhaal moest out in the open komen. We wilden transparant zijn en meer naar buiten brengen dan journalisten na een strafzitting zouden doen. Zo probeerden we het gebrek aan de gang naar de rechter te compenseren.”

Bron: om.nl

Bron: Het Financieele Dagblad

De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2015: afname in aandacht voor compliance?
 - Achmea Health Centers B.V.
 - Lage schikkingsbedragen
 - Summiere persberichten

De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2016: compliance terug in de spotlight
 - VimpelCom (Veon)
 - Uitgebreid persbericht
 - Compliance monitor gaat aan OM rapporteren
 - Inmiddels eerste veranderingen gemaakt: aanstelling van *Group Chief Compliance Officer* en *Chief Values and Culture Transformation Officer* (juli 2016)



De Nederlandse handhavingspraktijk

- 2017 en verder: wat kunnen Nederlandse ondernemingen verwachten?
 - DOJ zal blijven focussen op compliance
 - In 2017 al 17 N/DPA's met compliance monitor
 - Ook van het OM kan meer actie worden verwacht:



"D[i]t is voor ons een goede gelegenheid om te beproeven wat de voordelen van zo'n externe functionaris zijn. Als het bevalt, kan het een argument zijn om voortaan ook in Nederland met zo'n functionaris te gaan werken."

Bron: Het Financieele Dagblad

Aanbevelingen

- Geen wettelijke basis, maar veel behoefte aan compliance-maatregelen bij OM
- Summiere persberichten
- Ervaringen VS
 - Officieel een maatregel, maar voelt als straf
 - Nadelen: hoge kosten, selectieproces
- Geschikter dan de geldboete
 - Onderneming heeft zelf inspraak
 - Verbinding met verwijt dat het OM aan de onderneming maakt

Aanbevelingen

- Introductie in Nederlands strafrechtssysteem
 - Selectie: voormalig *compliance officers*
 - Onafhankelijk
 - Kosten: deels bij overheid / verdisconteren in geldboete
 - Lengte: minimaal voor 2 jaar
 - Taken: specificatie voor zover haalbaar
 - Rapportages: in samenwerking met de onderneming
 - Toetsing en geschillenbeslechting door de rechter

Implicaties voor ondernemingen

Wat betekent het voor een onderneming als er een compliance monitor wordt aangesteld?

- Straf, maar ook een kans
 - Ingrijpende straf met hoge impact op interne processen onderneming
 - Mogelijkheid tot inspraak die bij andere straffen ontbreekt
- Serieuze taak weggelegd voor de onderneming zelf
 - Samenwerken met de compliance monitor
 - Bedrijfsbelangen in de gaten houden
- Compliance is meer dan een *paper policy*

Details



Ingeborg Braam

Office location:	Amsterdam
Direct number:	+31 20 577 1605
Direct fax:	+31 20 577 1775
Mobile number:	+31 6 5156 7173
E-mail:	ingeborg.braam@debrauw.com

Aankomende Congressen

BEHAVIORAL RISK

2017

C O N G R E S S



28 november 2017 te Baarn

RISKCONGRES

PublicValues

2018



5 april 2018 Den Haag

Hartelijk dank voor uw komst

en tot ziens bij ons

Risk & Compliance Jaarcongres 2018

RISK & COMPLIANCE

2017

J A A R C O N G R E S